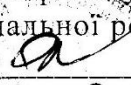

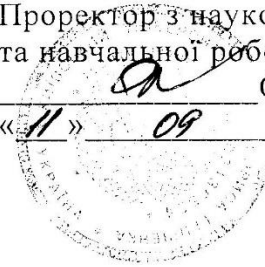
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

 О.Б. Жильцов

« 11 » 09 2019.

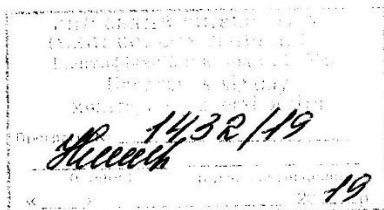

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Регіональна історична урбаністика

для студентів

спеціальності 032 «Історія та археологія»
спеціалізації країни Центрально-Східної Європи (Польща, Чехія, Словаччина)
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 032.00.01 «Історія та археологія»

Київ 2019

Розробники: кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Гринь Дмитро Костянтинович

Викладачі: кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Гринь Дмитро Костянтинович

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії)

_____
Протокол від __. __. 20__ р. № __
Завідувач кафедри _____ (І.В. Срібняк)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми _____)
(назва освітньої програми)

__ . __ . 20__ р.
Керівник освітньої програми _____ (О.О. Салата)
(підпис)

Робочу програму перевірено

__ . __ . 20__ р.
Заступник директора/декана _____ (В.М. Завадський)
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) _____, «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) _____, «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) _____, «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) _____, «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	3	
Семестр	5, 6	
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	42	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	40	
Форма семестрового контролю	Екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: оволодіти знаннями з регіональної історичної урбаністики країн ЦСЄ, зокрема таких питань: урбанізація як міждисциплінарний об'єкт дослідження; поняття міського середовища та міського способу життя; еволюція міст; загальні риси і регіональні особливості сучасної урбанізації; класифікація міст; особливості функціонування агломерацій, мегалополісів; процеси субурбанізації; просторова структура міст; соціальнокультурні фактори урбанізації; проблеми урбанізації в країнах ЦСЄ.

Завдання:

Вправність мислення:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 2. Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби та вразливі місця, суперечності і неповноту аргументації.

ЗК 3. Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань і стратегій/способів мислення.

ЗК 4. Здатність раціонально організувати власну діяльність та ефективно використовувати час.

Розвиненість рефлексії:

ЗК 5. Здатність відрізнити суб'єктивні, спонтанні складові суджень від об'єктивних і аргументованих, вміти надавати перевагу останнім.

ЗК 6. Критичність та самокритичність мислення.

ЗК 7. Схильність до самоперевірки отриманих результатів, турбота про якісне виконання професійних завдань.

Інтелектуальна комунікація:

ЗК 8. Увага і толерантність до іншої (й інакшої) думки, здатність аналізувати її зміст та структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати.

ЗК 9. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості.

ЗК 10. Навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації.

ЗК 11. Навички роботи в групі, розподіл функцій в колективній роботі.

ЗК 12. Відкритість, здатність сприймати і враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, залучення у власні міркування висловлених слухних ідей.

ЗК 13. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Мовно-текстологічна здатність:

ЗК 14. Аналіз та інтерпретація гуманітарного тексту: здатність виокремити та відтворити смислову структуру тексту, оцінити послідовність та валідність аргументації, виділити продуктивні ідеї.

ЗК 15. Порівняння змісту різних текстів, пошук та узагальнення інформації з досліджуваної проблеми.

ЗК 16. Навички написання аналітичних і публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, створення систематизованих оглядів спеціальної літератури. Дотримання стандартів академічного оформлення тексту.

ЗК 17. Здатність використовувати (усно і письмово) державну мову в усіх сферах суспільного життя, читати фахову літературу іноземною, зокрема англійською мовою.

Особиста ціннісно-вольова налаштованість:

- ЗК 18. Інтелектуальне сумління, чесність у своїй справі та уникання симуляцій, плагіату й інших виявів недоброчесності.
- ЗК 19. Розуміння необхідності відповідального ставлення до роботи, чіткого і своєчасного виконання обов'язків.
- ЗК 20. Здатність працювати в колективі та самостійно, виявляти ініціативу, уникати некритичного слідування авторитетам.
- ЗК 21. Здатність життєво й фахово реалізовувати себе на основі ціннісно-світоглядних надбань людства (зокрема сприйняття людини не як засобу, а як цілі й цінності), що нерозривно поєднана з навичками критичного мислення, опануванням і обстоюванням громадянських чеснот і прав, соціальною відповідальністю, а також патріотичним піклуванням про продуктивний розвиток держави і суспільства.
- ЗК 22. Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем.
- ФК 1. Критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.
- ФК 2. Критичне усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах.
- ФК 3. Розуміння соціальних функцій історика, можливостей використання історії та зловживання історією.
- ФК 4. Здатність спілкуватися державною мовою, рідною мовою та однією з іноземних мов із використанням термінів і методик, прийнятих в фаховому середовищі; знати й вміти використовувати в професійних цілях давні мови.
- ФК 5. Знання, вміння і навички опрацювання наукових та інформаційних джерел й використання інформаційно-пошукових інструментів, таких як: бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи та посилання на електронні ресурси.
- ФК 6. Здатність виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації (бібліографії, документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.) для реалізації науково-дослідних проектів.
- ФК 7. Знання та вміння використовувати різноманітні методи виявлення та опрацювання історичних і археологічних джерел, зокрема, інструментарій спеціальних історичних дисциплін, новітні комп'ютерні технології для пошуку та обробки історичних або пов'язаних із ними даних.
- ФК 8. Фахові знання та професійні навички роботи з виявлення, опрацювання та охорони матеріальної і нематеріальної культурної спадщини.
- ФК 9. Усвідомлення особливостей розвитку людства у дописемний період його історії та володіння базовими принципами і навичками дослідження даного періоду на емпіричному й теоретичному рівнях.
- ФК 10. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання з гуманітарних дисциплін, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.
- ФК 11. Вміння коментувати, анотувати або редагувати тексти і документи відповідно до певних критеріїв; представити результати наукових досліджень в друкованій формі, проводити їх презентацію.
- ФК 12. Знати і володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.
- ФК 13. Здатність здійснювати відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів.
- ФК 14. Знання правил археографічної, архівної та музейної роботи, принципів експонування артефактів і підготовки тематико-експозиційного плану.

3. Результати навчання за дисципліною

- ПРН 1. Знання найважливіших фактів, подій та процесів історичного минулого українського народу і людства загалом.
- ПРН 2. Знання основних тенденцій історичного розвитку в конкретні історичні періоди.
- ПРН 3. Знання наукової хронології, періодизації та характеристик основних етапів вітчизняної та всесвітньої історії.
- ПРН 4. Знання основних підходів до вивчення вітчизняної та світової історії, категоріальний апарат з історії та археології.
- ПРН 5. Знання основних принципів і методів історичного пізнання.
- ПРН 6. Знання основних типів і видів історичних джерел.
- ПРН 7. Знання необхідного фактичного матеріалу для конкретного історичного дослідження.
- ПРН 8. Детальні знання про певний історичний період або проблему.
- ПРН 9. Розуміння і здатність інтерпретувати основні завдання історичної та археологічної науки.
- ПРН 10. Уміння з'ясовувати взаємозв'язок між історичними подіями, явищами, процесами та демонструвати змістовні думки, обґрунтовані положення і висновки про них.
- ПРН 11. Уміння класифікувати історичні джерела з метою реалізації конкретних науково-дослідницьких проектів.
- ПРН 12. Уміння інтерпретувати інформацію з різноманітних джерел (археологічні артефакти, архівні документи, усні свідчення, музейні експонати, періодика, наукові праці тощо);
- ПРН 13. Уміння обґрунтовувати вибір методики опрацювання речових джерел і текстів.
- ПРН 14. Здатність виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі.
- ПРН 15. Здатність оцінювати основні тенденції та особливості історичного розвитку людства у певні історичні періоди.
- ПРН 16. Здатність аналізувати відмінності в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах.
- ПРН 17. Здатність демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі.
- ПРН 18. Здатність організувати практичне вирішення проблем історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.
- ПРН 19. Здатність планувати дослідницькі проекти з історії, археології, історіографії, джерелознавства, краєзнавства тощо.
- ПРН 20. Здатність застосовувати сучасні методики викладання історії.

4. Структура навчальної дисципліни

I, II семестр

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Теорія та методологія містознавства							
Тема 1. Теоретико-методологічні засади регіональної історичної урбаністики	11	4	2				5
Тема 2. Історіографія урбаністичних досліджень.	9	4					5
Тема 3. Місто як феномен світової історії.	13	2	4	2			5
Тема 4. Міста ЦСЄ епохи Середньовіччя та Нового часу: проблеми виникнення і розвитку.	15	4	4	2			5
Модульний контроль	4						
Разом	52	14	10	4			20
Змістовий модуль II. Історична урбаністика ЦСЄ							
Тема 5. Урбанізація як глобальний соціально-економічний процес та її вплив на розвиток країн ЦСЄ.	16	4	2				10
Тема 6. Сучасні урбаністичні тенденції.	18	4	2	2			10
Модульний контроль	4						
Разом	38	8	4	2			20
Іспит	30						
Усього годин	120	22	14	6			40

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I Теорія та методологія містознавства

Лекції:

Лекція 1

Теоретико-методологічні засади регіональної історичної урбаністики (4 год.)

1. Вступ. Предмет і завдання курсу.
2. Історична регіоналістика як напрям сучасної історичної науки.
3. Теоретичні засади історичної урбаністики. Завдання історичної урбаністики, як наукової дисципліни.
4. Термінологічний інструментарій містознавства.
5. Об'єктно-предметна сфера історичного містознавства.

Лекція 2

Історіографія урбаністичних досліджень (4 год.)

1. Зарубіжний досвід урбаністичних досліджень
2. Дослідження міст у радянській та російській історіографії
3. Сучасні підходи до дослідження урбанізаційних процесів в українській науці.

Лекція 3

Місто як феномен світової історії (2 год.)

1. Місто як об'єкт дослідження.
2. Класифікація і типологія міст.
3. Основні історичні етапи розвитку міст.
4. Урбаністична антропологія.

Лекція 4

Міста ЦСЄ епохи Середньовіччя та Нового часу: проблеми виникнення і розвитку.

(4 год.)

1. Теорії і шляхи виникнення середньовічних міст.
2. Критерії поняття «місто», динаміка і географія зростання міст.
3. Соціальний склад населення міст і етапи соціальної боротьби городян.
4. Цехові засади середньовічного ремесла і просте товарне виробництво в умовах феодалізму як містоутворюючий фактор.
5. Вплив промислової революції на теми урбанізації.
6. Міста, як місця концентрації робочої сили та їх роль в революціях ХІХ-поч. ХХ ст.

Семінари:

Семінарське заняття 1 Еволюція теорій вивчення міст (2 год.)

План:

1. Передісторія та формування урбаністики як науки. Історико-географічні передумови розвитку, особливості будівництва та архітектури міст ЦСЄ.
2. Дослідження проблематики міста в середині ХІХ ст. Початок вивчення міського різноманіття. «Золотий вік» урбаністичних концепцій. Міські дослідження (Чиказька і Лос-Анджелеська соціологічна школа. «Новий урбанізм»).
3. Урбаністика й індустріалізація. Місто: поняття, кількісні критерії. Моделі урбанізованих систем.
4. Теорії глобального міста та інформаційного міста. Дослідження міської повсякденності і міська етнографія. Концепція «креативного міста».

Семінарське заняття 2

Розвиток урбанізаційних процесів у Польщі

(4 год.)

1. Давньопольська держава. Поява міських поселень. Міська колонізація XIII-XVI ст.): локаційні документи і привілеї; міська топографія; повноваження вйта, бурмістра; запровадження норм магдебурзького права (Гольдберг, Вроцлав, Познань, Краків, Гданськ. Міська архітектура: романський, готичний стиль храмової архітектури.

2. Пізнє Середньовіччя. Збільшилася кількості міських поселень у XIV-XV ст, Особливості міських локацій XV ст. Великі і середні міста (Гданськ, Вроцлав, Краків, Торунь, Познань, Сандомир, Гнезно. Коефіцієнт урбанізації. Вплив цехової організації на розвиток міст. Соціальна стратифікація міщан (патриціат, середні й дрібні купці, ремісники, плебс. Єврейська громада в польських містах. Панування готичного стилю в храмовій архітектурі; світське будівництво

3. Ранній новий час (XVII-XVIII ст.). Поступальний розвиток міст. Типи міських поселень (королівські, церковні, шляхетсько-магнатські). Регіональне розміщення міст Розвиток великих міст (Гданськ, Краків, Познань, Торунь, Люблін). Німецькі та єврейські громади. Вплив ренесансу і пізньої готики на польську міську архітектуру. Занепад міст у XVIII ст. (значне скорочення чисельності їх населення, перетворення на землеробські поселення). Зростання чисельності і частки єврейського населення. Занепад цехового ремесла. Зміни залюдненості великих міст.

4. Новий час (кінець XVIII - початок XX ст.). Індустріалізація як вирішальний фактор урбанізації. “Демографічний вибух” та загальна динаміка зростання чисельності міського населення

5. Новітній час. Скорочення чисельності міського населення після II світової війни. Трагедія єврейських гетто (Варшава, Лодзь, Краків та ін). Вплив «радянизації» Польщі на урбанізаційні процеси. Характеристика

урбанізації країни у ХХІ ст.

Семінарське заняття 3

Міська історія в чеських і словацьких землях

(4 год.)

1. Розвиток міст в період становлення та розквіту Чеського королівства (IX-XIV ст). «Гради» як політичні, військові та торгівельні центри. Прага та Лібіце – центри об'єднання чеських племен. Роль Праги, Вишеграду, Брно, Оломоуца в розвитку торгівлі. Міські ради, загальне віче. Поширення магдебурзького права. Зростання кількості міст у XIII ст. Розвиток видобувної промисловості як фактор урбанізації.

2. Період Гуситського руху та занепаду чеської державності. Піднесення міст та їх роль у революційних подіях. Перетворення містян на «третій стан». Святовацлавська угода. Боротьба між містами та феодалами на рубежі XV-XVI ст. Зростання соціальної напруги у міському соціумі. Розбудова Праги у XIV ст.

3. Ранній Новий час. Наслідки Тридцятилітньої війни як фактор занепаду чеських міст. Дрібнобуржуазний, напівселянський характер міських поселень. «Оновлений земський устрій».

4. Новий час. «Промислова революція» - визначальний фактор урбанізації в чеських землях у XIX ст. Ступінь залюдненості міських поселень (великі та середні міста, містечка). Участь містян у революційних подіях 1848 р. «Індустріальний бум» 1850-60-х рр. як каталізатор урбанізації. Зростання кількості міських поселень та чисельності містян. Формування нових промислових центрів.

5. Новітній час. «Побудова основ соціалізму» та урбанізація. Розвиток міст Чехії та Словаччини у ХХІ ст.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II
Історична урбаністика ЦСЄ

Лекція 5

**Урбанізація як глобальний соціально-економічний процес та її
вплив на розвиток країн ЦСЄ**

(4 год.)

1. Регіональні особливості сучасної стадії урбанізації. «Урбаністична структура», «територіально-урбаністична структура».
2. Процеси субурбанізації, гіперурбанізації, рурбанізації, джентрифікації, контрурбанізації. Розширення територій міської забудови. Формування агломерацій та мегаполісів.
3. Визначальні риси міського способу життя. Глобальність урбанізаційних процесів.

Лекція 6

Сучасні урбаністичні тенденції

(4 год.)

1. Новітні тенденції урбанізації в ХХ ст.
2. Формування «міст майбутнього» (green-city, smart-city, creative-city тощо). Світові міста (global-city).
3. Особливості світових та регіональних (ЦСЄ) урбанізаційних процесів на сучасному етапі розвитку суспільства.
4. Тенденції і масштаби урбанізаційних процесів у країнах ЦСЄ.

Семінари:

Семінарське заняття 4
Урбанізація країн на Балканах

(2 год.)

1. Міські поселення часів Першого та Другого Болгарського царства, Боснійської та Хорватської держави, перших державних утворень у

- сербських землях та на території Чорногорії. Дубровник та Далмація.
2. Становище міст та міського населення на Балканах за часів панування Османів та Габсбургів.
  3. Урбанізація новітнього періоду (XX-XXI ст.)

Семінарське заняття 5
Постіндустріальне місто та урбанізовані території ЦСЄ
(2 год.)

1. Актуальні проблеми містобудівного планування. Моделі розвитку міст. Структурні одиниці населеного простору, міського середовища (параметри міського простору) і планувальної структури сучасного міста
2. Моделі розвитку міст. Структурні одиниці населеного простору, міського середовища (параметри міського простору – К. Лінч) і планувальної структури сучасного міста. Моделі малого, середнього і великого міста.
3. Сучасне місто і проблеми збереження історико-культурної спадщини в країнах ЦСЄ.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

I, II СЕМЕСТР

	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекції	1	7	7	4	4
Відвідування семінарських занять	1	5	5	2	2
Відвідування практичних занять	1	2	2	1	1
Робота на семінарському занятті	10	5	50	2	20
Робота на практичному занятті	10	2	20	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	2	10
Виконання модульної роботи	25	2	50	2	50
Разом			154		97
Максимальна кількість балів		251			
Розрахунок коефіцієнта:		$60/251 = 0.239$			

6.2.Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

(I, II СЕМЕСТР)

Розділи (обсяг в годинах)	Вид контролю	Бали
Змістовий модуль I. Теоретичні засади регіональної історичної урбаністики		
Тема 1. Теоретико-методологічні засади регіональної історичної урбаністики.	контрольні питання	5
Тема 2. Історіографія урбаністичних досліджень.	контрольні питання	5
Тема 3. Місто як феномен світової історії.	контрольні питання	5
Тема 4. Міста ЦСЄ епохи Середньовіччя та Нового часу: проблеми виникнення і розвитку.	контрольні питання	5
Разом		20
Змістовий модуль III. Регіональна історична урбаністика постмодерного міста (Італія, Іспанія, Португалія)		
Тема 5. Урбанізація як глобальний соціально-економічний процес та її вплив на розвиток країн ЦСЄ.	контрольні питання	5
Тема 6. Сучасні урбаністичні тенденції.	контрольні питання	5
Разом		10
Разом: 40 год.		Разом: 30 балів

6.3.Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за навчальним матеріалом окремих модулів після завершення лекційних і практичних занять.

Форма проведення – письмова, письмово-усна.

Завдання для модульної контрольної роботи та критерії їх оцінювання розробляються лектором. Він проводить і оцінює модульні контрольні роботи.

Тривалість проведення письмового модульного контролю становить 2 академічні години.

Письмові контрольні роботи зберігаються на кафедрі до кінця навчального року.

Результати перевірки письмових контрольних завдань доводяться до відома студентів не пізніше ніж через два робочі дні після їх виконання.

Студент, який не згоден з отриманою за результатами модульного контролю оцінкою, має право подати апеляцію безпосередньо після оголошення оцінки. У цьому випадку завідувач кафедри призначає апеляційну комісію, яка зобов'язана розглянути апеляцію в присутності студента.

<i>Оцінка</i>	<i>Критерії</i>
20 – 25	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу.
14 – 19	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі неточності та помилки.
8 – 13	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0 – 7	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю – письмова. Зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Рівень знань	Оцінка	Критерії оцінювання відповіді
Відмінний рівень	31 – 40	Відповідь студента: <ul style="list-style-type: none"> - містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірне розуміння змісту основних теоретичних положень; - вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання різних наукових концепцій та підходів щодо певної науково-теоретичної чи науково-практичної проблеми, пов'язаної з поставленим питанням; - здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми.
Добрий рівень	21 – 30	Студент дав досить змістовну відповідь на поставлене питання, але відповідь містить наступні недоліки: <ul style="list-style-type: none"> - недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання; - окремі формулювання є нечіткими; міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання.
Задовільний рівень	11 – 20	Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме: <ul style="list-style-type: none"> - відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу; - відповідь не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються відповідного питання; - у роботі багато грубих орфографічних помилок;
Незадовільний рівень	0 – 10	Студент взагалі не відповів на питання, або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципових аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно безсистемною чи алогічною.

6.6.Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни

Змістові модулі	Змістовий модуль I, II					
Лекції (теми, бали)	Л.1-2 (2 б.)	Л.3-4 (2 б.)	Л.5 (1 б.)	Л. 6-7 (2 б.)	Л.8-9 (2 б.)	Л.9-10 (2 б.)
Семінарські заняття (теми, бали)	С.1 (11б.)	С.2 (11б.)	С.3 (11б.)	С.4 (11б.)	С.5 (11б.)	
Практичні заняття (теми, бали)			Практична робота (10 б.+1б.)	Практична робота (10б. +1б.)	Практична робота (10б. +1б.)	
С.Р (бали)	30 балів					
Модульний контроль (бали)	Модульна контрольна робота – 25	Модульна контрольна робота – 25	Модульна контрольна робота – 25	Модульна контрольна робота – 25		

8.Рекомендована література

1. Боже-Гарнье Ж, Шабо Ж. Очерки по географии городов. – М.: Прогрес, 1967.
2. Владимиров В.В. Расселение и окружающая среда. – М., 1982.
3. Влах М.Р. Географія населення: словник-довідник. – Видав. Центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005.
4. Габрель М. М.Простороваорганізаціямістобудівних систем. – К.: АСС, 2004.
5. Гудзеляк І. І. Географія населення: Навчальний посібник. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008.
6. Де Блій Г., Муллер П., Шаблій О. Географія: Світи, регіони, концепти / Переклад з англ., за редакцією і з співучастю О. Шаблія. – К.: Либідь, 2004.
7. Денисенко О.О. Процесиметрополізації: світогосподарський аспект: монографія. – К.: Інститутгеографії НАН України, 2012.
8. Дідик В.В., Павлів А.П. Планування міст: Підручник. – Львів: Видавництво Національного університету “Львівська Політехніка”, 2006.
9. Доценко А.І. Територіальна організація розселення (теорія та практика). – К.: РВПС України НАН України, К.: «Фенікс», 2010

10. Зашкільняк Л. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів /Л.Зашкільняк, М.Крикун. – Львів: Видавництво ЛНУ, 2002. – 752 с.
11. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до ХХ ст.). Курс лекцій: навч. посібник / В.І.Яровий, П.М.Рудяков, В.П.Шумило та ін. – Вид. 2-ге, стереотипне. – К.: Либідь, 2003. – 632 с.
12. Історія Центрально-Східної Європи: посібн. / за ред. Л.Зашкільняка. – Львів: ЛНУ, 2001. – 660 с.
13. История южных и западных славян: в 2 т. / под ред. Г.Ф.Матвеева,
14. З.С.Ненашевой. – М.: МГУ, 1998. – Т. 2: Новейшее время. – 272 с.
15. Контлер Л. История Венгрии. Тысячелетие в центре Европы; пер. с англ /
16. Ласло Контлер. – М.: Издательство «Весь мир», 2002. – 656 с.
17. Коротка історія Угорщини / ред.: Петер Ганак; редактор та упорядник українського видання: Іштван Удварі. – Ніредьгаза, 1997. – 222 с.
18. Краткая история Венгрии. С древнейших времен до наших дней / отв. ред. Т.Исламов. – М.: Наука, 1991. – 610 с.
19. Краткая история Польши. С древнейших времен до наших дней / под ред. В.Дьякова. – М.: Наука, 1993. – 528 с.
20. Краткая история Чехословакии. С древнейших времен до наших дней /отв. ред. А.Х.Клеванский. — М.: Наука, 1988. – 576 с.
21. Кріль М.М. Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець ХХ –початок ХХІ ст.) : навч. посіб. / М.М.Кріль. – 3-те вид., виправл. і доповн. – К. : Знання, 2013. – 278 с.
22. Посацький Б.С. Основи урбаністики. Навч. посібн. – Львів: Видавництво Національного університету “Львівська Політехніка”, 2010.
23. Посацький Б.С. Простір міста і міська культура (на зламі ХХ–ХХІ століття): Монографія – Львів: Видавництво Національного університету “Львівська Політехніка”, 2007
24. Форрестер Дж. Динамика развития города. – М.: Прогресс, 1974. – 289 с.
25. Функции городов и их влияние на пространство : монография [Електронний ресурс] / Под ред. Л. Г. Руденко. – К. : Феникс, 2015. – 292 с. – Режим доступа : <http://gisgeo.org/assets/files/City-functions.pdf>.

26. Хорев Б.С. Мировой урбанизм на переломе. – М., 1992.
27. Шаблій О.І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2001. – 744 с.
28. Шаблій О.І. Суспільна географія: у 2-х кн. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2015.
29. Яровий В.І. Історія західних та південних слов'ян у ХХ ст.: курс лекцій В.І.Яровий. – К.: Либідь, 1996. – 416 с.
30. Яровий В.І. Новітня історія країн Східної Європи. 40-ві – 90-ті роки ХХ ст.: курс лекцій / В.І.Яровий. – К.: Либідь, 1997. – 269 с.
31. Яровий В.І. Новітня історія Центральноєвропейських та Балканських країн. ХХ століття / Валерій Яровий. – К.: Генеза, 2005. – 816 с.
32. Яровий В.І. Історія новітнього часу країн Центральної та ПівденноСхідної Європи 1944-1994 рр. / В.І.Яровий, С.М.Антонюк, А.Т.Чепусов; за ред. В.І.Ярового. – Дніпропетровськ: Промінь, 1995. – 164 с.